

Innst. S. nr. 6

(2006-2007)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

St.prp. nr. 74 (2005-2006)

Innstilling fra næringskomiteen om statens eierskap i BaneTele AS

Til Stortinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Innledning og bakgrunn

BaneTele AS er knyttet til etablering og drift av både fast og trådløs infrastruktur for transport av elektroniske kommunikasjonstjenester. BaneTele leverer tjenester til bedriftsmarkedet i Norge. Fundamentet for BaneTeles virksomhet er det fiberoptiske nettet som i hovedsak følger jernbanenettet og energiselskapenes infrastruktur gjennom Norge. Nettet strekker seg fra Farsund i sør til Tromsø i nord. BaneTele er nå 100 pst. eid av staten ved Nærings- og handelsdepartementet. BaneTele AS ble stiftet av Jernbaneverket 1. juli 2001. BaneTele er det eneste landsdekkende alternativet til Telenor når det gjelder transport av tung data og teletrafikk.

Ved stiftelsen av BaneTele ble virksomhet fra Jernbaneverket overført til BaneTele som tingsinnskudd, hvorav 224 mill. kroner ble konvertert til aksjekapital. Selskapet fikk samtidig lån fra staten på 196 mill. kroner. Dette lånet ble deretter endelig fastsatt til 209,5 mill. kroner ved kgl.res. av 15. februar 2002 og ble konvertert til omsettelig ansvarlig lån i 2003. Inkludert akkumulerte, ikke-betalte, renter vil lånet utgjøre om lag 273 mill. kroner pr. 1. juli 2006.

BaneTele AS har ikke hatt en tilfredsstillende økonomisk utvikling de siste årene. Selskapets styre meddelte i brev til Nærings- og handelsdepartementet i 2004 og 2005 at selskapet hadde behov for styrking både finansielt og markedsmessig. Styret anbefalte i brev av 14. desember 2004 at selskapet ble tilført ny egenkapital. Dette ble gjort gjennom Stortingets behandling av St.prp. nr. 35 (2004-2005), da BaneTele

ble tilført 120 mill. kroner. Nærings- og handelsdepartementet uttrykte ved den anledning det syn at kapital alene ikke ville være tilstrekkelig for å sikre selskapet et tilfredsstillende grunnlag for videre utvikling.

Styret pekte i sine brev på at selskapets utfordringer best kunne løses ved industrielt samarbeid med en annen aktør i markedet. Styret gjennomførte i forståelse med Nærings- og handelsdepartementet i løpet av sommeren og høsten 2005 en prosess for å kartlegge mulighetsrommet for slikt samarbeid.

Nærings- og handelsdepartementet har våren 2006 gjennomført en prosess hvor de aktører som har ønsket det, har kunnet komme med forslag til industrielle og kommersielle løsninger. Departementet har hatt drøftinger med flere aktører om ulike samarbeidsmodeller for BaneTele, og har konkludert med at en løsning med Bredbåndssalliansen AS best svarer på statens eiermessige og industrielle målsettinger og vil gi en god løsning for BaneTeles virksomhet.

I proposisjonen ber Nærings- og handelsdepartementet om Stortingets fullmakt til å redusere statens eierandel i BaneTele AS til 50 pst. og til å inngå avtaler med Bredbåndssalliansen AS og dets seks bakenforliggende aksjeeiere om å gjennomføre et samarbeid mellom disse og BaneTele AS.

1.2 Stortingets tidligere behandling

Under Stortingets behandling av St.meld. nr. 49 (2002-2003) Breiband for kunnskap og vekst, jf. Innst. S. nr. 133 (2003-2004), ble det lagt føringer for BaneTeles rolle i bredbåndsmarkedet. Både flertallet og mindretallet i komiteen uttrykte at BaneTele måtte sikres en god og solid eierstruktur som ga selskapet økonomisk evne til å tilby bredbåndstjenester i hele landet.

Flertallet mente i tillegg at BaneTele i fremtiden bør være en landsdekkende konkurrent til Telenor i bredbåndsutbyggingen. Eierstrukturen måtte videre sikre størst mulig samordning av alternativ infrastruktur som ga selskapet disposisjonsretten til en helhetlig nasjonal

nettstruktur som kunne levere "ende-til-ende"-løsninger for bredbåndskapasitet.

Ved behandlingen fattet Stortinget følgende vedtak (anmodningsvedtak nr. 252):

"Stortinget ber Regjeringen fremlegge en egen sak om BaneTele for Stortinget, herunder eierskap og BaneTeles rolle i bredbåndsutbyggingen."

Regjeringens utgangspunkt

Regjeringen legger i sin eierskapspolitikk stor vekt på å sikre en langsiktig god økonomisk utvikling av infrastrukturtenester som grunnlag for bredbåndsutviklingen. Dette skal skje på et forretningsmessig grunnlag. Etter Regjeringens vurdering bør staten sikre og ta del i den verdiutviklingen som ligger i en vellykket videre utvikling av selskapet. Dette tilsier at en høy statlig eierandel opprettholdes. Staten vil da også kunne bidra til samarbeid som gir en mer effektiv samordning av eksisterende infrastruktur. Selv om det gjennom aksjeeieravtaler kan oppnås stor innflytelse på avtalte forhold også ved en lavere eierandel, er det Regjeringens utgangspunkt at en majoritetsposisjon best vil sikre statens interesser som eier. Det har også vært viktig for Regjeringen at man gjennom et industrielt samarbeid kunne avvikle statens nåværende låneforhold til selskapet slik at man ikke samtidig både er stor aksjonær og långiver til selskapet.

1.3 Departementets arbeid med å etablere et strategisk samarbeid

Nærings- og handelsdepartementet informerte om at det ble startet et arbeid med å etablere et strategisk samarbeid på eiersiden i BaneTele, jf. pressemelding 15. februar 2006. En skriftlig henvendelse ble sendt ut 9. mars 2006 til aktører som hadde bekreftet en interesse. Staten mottok tre skriftlige bud med skisse til struktur og forslag til verddivurderinger. Alle disse ble ansett som interessante.

Alle kandidatene mottok den samme informasjonen om departementets forutsetninger for prosessen og statens forventninger til innholdet i en endelig løsning, og samme informasjon om BaneTele AS frem til avsluttende forhandlinger ble innledet med Bredbåndssalliansen.

Basert på en helhetsvurdering ble Bredbåndssalliansens alternativ vurdert å være det mest interessante alternativet. Sentrale punkter var kandidatenes relative verdsetting av BaneTele, statens langsiktige muligheter for en kontrollerende eierandel og de langsiktige industrielle mulighetene for BaneTele etter integrasjonen.

Styret i BaneTele uttalte i brev av 18. mai 2006 at det var uenig i et eventuelt valg av Bredbåndssalliansen som langsiktig samarbeidspartner, og varslet at det ville trekke seg dersom denne løsningen ble valgt. Brevet følger som trykt vedlegg til proposisjonen.

Nærmere forhandlinger med Bredbåndssalliansen ble avholdt i perioden 19. til 29. mai 2006. Det ble oppnådd enighet på alle vesentlige punkter i det fremforhandlede avtaleverket. I tilknytning til dette ble det i

felleskap utarbeidet en overordnet forretningsplan for de nærmeste årene.

Handelsbanken Capital Markets (Handelsbanken) har vært tilrettelegger i prosessen. I tillegg har staten mottatt juridisk bistand fra Bugge, Arentz-Hansen & Rasmussen advokatfirma (BAHR) og finansielle råd fra Danske Markets Corporate Finance (DMCF). Før valget om å gå videre med kun én kandidat anbefalte Handelsbanken og DMCF at det burde forhandles nærmere med en annen kandidat enn Bredbåndssalliansen, mens BAHR anbefalte Bredbåndssalliansen.

1.4 Industrielt samarbeid mellom BaneTele AS og Bredbåndssalliansen AS

Bredbåndssalliansen AS eies av de seks selskapene Lyse Energi AS, Agder Energi AS, Troms Kraft AS, Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap AS, Eidsiva bredbånd AS og Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk FKF. Bredbåndssalliansen AS ble stiftet 2003 med det formål å gjøre en felles satsing på nasjonal bredbåndsvirksomhet, herunder å overta en vesentlig del av BaneTele. Stifterne av Bredbåndssalliansen eier deler av det nettet BaneTele disponerer i dag. I tillegg til dette nettet, eier og forvalter eierne mer enn 4 500 km regions- og aksessnett.

Emisjon

Forslaget innebærer at Bredbåndssalliansen AS tilfører 625 mill. kroner til BaneTele AS gjennom en emisjon, mot at BA mottar 232 000 aksjer i BaneTele gjennom en aksjekapitalforhøyelse, tilsvarende det antall aksjer staten eier pr. i dag. Eierskapet vil deretter være delt, 50 pst. til staten og 50 pst. til BA.

Etter forslaget skal det inngås nye avtaler mellom BaneTele og eierne bak BA for gjensidig leie og bruk av infrastruktur. Det etableres ett nett med felles teknologiske standarder. BaneTele vil få tilgangsrettigheter gjennom avtaler. BaneTele skal gjennom integrasjon med alliansemedlemmene bli nasjonal transportleverandør og stå sentralt i samarbeid mellom kraftselskapene. BaneTele vil videre være tjenesteleverandør til nasjonale og enkelte regionale kunder i bedriftsmarkedet. BAs eiere vil benytte BaneTele som sin transportleverandør, tilføre BaneTele økt omsetning og dermed bedret grunnlag for inntjening. Det er avtalt konkurranseforbud som hindrer både Bredbåndssalliansen og Bredbåndssalliansens eiere fra å drive virksomhet som konkurrerer med BaneTeles virksomhet. Nettet som BaneTele har rett til å disponere, vil være åpent for alle leverandører på vanlige kommersielle vilkår.

En eierandel på 50 pst. sikrer staten kontroll over vesentlige beslutninger hvor det kreves enighet mellom aksjonærene. Staten, BaneTele og Bredbåndssalliansen vil være parter i en aksjeeieravtale som regulerer viktige forhold. Staten og BA vil etter avtalen ha likt antall styrerepresentanter, og hver av eierne har veto ved avgjørelser i viktige saker.

Statens lån til selskapet, som inkludert renter vil utgjøre 273 mill. kroner på gjennomføringstidspunktet, i St.prp. nr. 74 (2005-2006) anslått til 1. juli 2006, vil

bli innløst. Staten vil etter dette ikke være långiver til BaneTele AS.

Aksjeeieravtalen inneholder milepæler for Nye BaneTele som skal sikre at selskapet utvikles forretningsmessig, og binder alliansemedlemmene til å delta i henhold til de intensjoner som er fremlagt i forhandlingene. Dersom milepælene ikke nås, har staten rett til å kjøpe 17 pst. aksjer fra BA til redusert pris, slik at staten får full kontroll gjennom 67 pst. eierskap. De særskilte styringsmekanismene i aksjonæravtalen vil da falle bort.

Staten har også rett til å selge sine aksjer til BA i tre år etter de to første årene, til pris minst lik dagens verdi, uavhengig av selskapets utvikling. Etter fem år og fram til utgangen av 2015 har staten rett til å selge til Bredbåndssalliansen i henhold til en avtalt prisingsmekanisme. Dersom en av eierne skulle selge sin eierandel i BaneTele, har den annen part forkjøpsrett og medsalgsrett. Eventuell nye aksjeeier skal godkjennes av staten.

Integrasjonsavtale og aksjeeieravtale følger som vedlegg til proposisjonen.

Departementet har i valget mellom flere interessante alternativer valgt den samarbeidspartneren som samlet sett har gitt det beste tilbudet målt opp mot de målsettinger staten har for BaneTele. Avtalen med Bredbåndssalliansen sikrer langsiktig statlig eierkontroll og gir god markedsmessig verdi for statens eierskap i selskapet. Avtalen med Bredbåndssalliansen gir en betydelig finansiell styrking av selskapet. Industrielt gir dette muligheter for å gjennomføre strategiske satsinger som vil utvikle selskapet. Det nye BaneTele vil bli en reell konkurrent til Telenor. Departementet vil på denne bakgrunn tilrå at Stortinget fatter vedtak som foreslått under.

1.5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Ved gjennomføring av transaksjonen som foreslått vil statens eierandel i BaneTele AS reduseres fra 100 til 50 pst.

Staten vil få innfridd lånet som er gitt til BaneTele. Inkludert ikke-betalte renter vil dette utgjøre om lag 273 mill. kroner pr. 1. juli 2006. Hovedstolen på 209,5 mill. kroner vil bli inntektsført under kap. 3961 Selskaper under NHDs forvaltning, post 93 Tilbakebetaling av ansvarlig lån, BaneTele AS. Dette er tilbakeføring av kapital og vil ikke påvirke balansen i statsbudsjettet. Rentene vil bli inntektsført under kap. 5609 Renter fra selskaper under NHDs forvaltning (jf. kap. 3961), post 82 Renter, BaneTele AS, og isolert styrke budsjettets inntektsside. Departementet vil komme tilbake med et konkret bevilgningsforslag når de endelige beløpene er kjent.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunvor Eldegard, Sigrun Eng, Steinar Gullvåg, Sigvald Oppebøen Hansen og Arne L. Haugen, fra Fremskrittspartiet, Kåre Fostervold, Øyvind Korsberg og Tove Nyhus, fra Høyre, Torbjørn

Hansen og Petter Løvik, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingvild Vaggen Malvik, fra Kristelig Folkeparti, Knut Arild Hareide, fra Senterpartiet, lederen Lars Peder Brekk, og fra Venstre, Leif Helge Kongshaug, viser til proposisjonen og til brev fra næringsministeren til næringskomiteen datert 19. juni 2006 og 9. oktober 2006 (vedlagt).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, slutter seg til Regjeringens forslag om integrasjonsavtale og aksjeeieravtale med Bredbåndssalliansen AS om deleierskap i BaneTele AS, som omtalt i St.prp. nr. 74 (2005-2006). Flertallet gir videre sin tilslutning til at statens eierandel i BaneTele AS reduseres til 50 pst.

Flertallet er tilfreds med og slutter seg til Regjeringens vurdering av at staten bør sikre og ta del i den verdiutviklingen som ligger i en vellykket videre utvikling av selskapet. Dette tilsier at en høy statlig eierandel opprettholdes. Staten vil da også kunne bidra til samarbeid som gir mer effektiv samordning av eksisterende infrastruktur.

Gjennom den framforhandlede løsningen som sikrer staten en langsiktig eierandel på 50 pst. eller mer i BaneTele, samt de særskilte bestemmelsene som er nedfelt i aksjonæravtalen, kan staten etter flertallets mening sikre en utvikling i selskapet som er forenlig med statens mål. Flertallet vil i den forbindelse understreke viktigheten av at BaneTeles må benyttes videre til å utvikle et landsomfattende åpent og leverandøruavhengig stamnett.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre, har merket seg at aksjeeieravtalen inneholder milepæler for Nye BaneTele som skal nås innen en treårsperiode, og at dersom milepælene ikke nås, har staten rett til å kjøpe 17 pst. aksjer fra Bredbåndssalliansen til redusert pris, slik at staten får full kontroll gjennom 67 pst. eierskap.

Dette flertallet imøteser at Regjeringen ved utløpet av treårsperioden gir Stortinget en redegjørelse om utviklingen i selskapet, herunder hvorvidt milepælene anses nådd.

Dette er en rett som etter flertallets, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mening, bør benyttes dersom milepælene ikke nås.

Flertallet er enig i Regjeringens vurdering av at en majoritetsposisjon best vil sikre statens interesser som eier. Den valgte løsningen var den som klart best møtte ønsket om offentlig eierskap, og som ga de beste bestemmelsene i en aksjonæravtale. Flertallet ser det ikke som aktuelt å redusere statens eierandel i selskapet ytterligere, slik aksjeeieravtalen åpner for. Flertallet vil understreke at et slikt eventuelt framtidig vedtak forutsetter Stortingets samtykke.

Flertallet føler seg trygg på at den valgte løsning for selskapet utgjør det beste alternativet for videre utvikling av selskapet. Flertallet vil i den forbindelse vise til at Handelsbanken i sin innstilling framhever at den framforhandlede løsning med Bredbåndssalliansen gir BaneTele et meget sterkt finansielt fundament, og at staten sikres en god innflytelse på utviklingen av selskapet gjennom 50 pst. eierskap samt en aksjeeieravtale som gir nødvendig innflytelse i viktige beslutninger i selskapet. Flertallet vil videre vise til at Handelsbanken vurderer den verdi av BaneTele som er oppnådd i transaksjonen, til å være meget god for staten. Flertallet vil også vise til at Danske Corporate Finance framhever at prisen er god i forhold til de indikative bud som ble mottatt i salgsprosessen sommeren 2005 da staten utforsket et salg av 100 pst. av selskapet.

Flertallet finner at avtalen med Bredbåndssalliansen legger bedre til rette for en langsiktig industriell utvikling enn de alternative løsningene ville kunne gjøre. Gjennom en samordning med lokal- og regionalnettet som er under bygging i regi av eierne i Bredbåndssalliansen, er det et betydelig potensial for å realisere målene om en landsdekkende og innholds- uavhengig leverandør av bredbåndstjenester i åpne løsninger.

Flertallet mener den valgte løsning styrker konkurransen i det norske telemarkedet. De aktuelle alternativene ville enten gi BaneTele en mindre selvstendig rolle eller et snevrere geografisk utgangspunkt.

Flertallet har for øvrig ingen merknader og slutter seg til Regjeringens forslag i proposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig å legge grunnlaget for å styrke konkurransen i det norske telemarkedet og mener Regjeringens foreslåtte løsning ikke vil bidra til dette. Spesielt er det viktig, etter disse medlemmers oppfatning, å legge til rette for styrket konkurranse i infrastrukturmarkedet. Disse medlemmer mener at emisjonsprosessen av BaneTele burde ha vært stoppet for å ha tid til å utvikle en mer målrettet strategi for selskapet både i forhold til rollen i bredbåndsutbyggingen og i forholdet til spørsmålet om en landsdekkende konkurrent i telemarkedet. Disse medlemmer tviler på om Bredbåndssalliansen er rett aktør for å styrke konkurransen i infrastrukturmarkedet og viser til at Bredbåndssalliansen har syv energiselskaper som eiere, som konkurrerer med hverandre og er monopolister i sine lokalsamfunn på bredbåndssektoren. Disse medlemmer viser også til at det daværende styret i BaneTele heller ikke kunne stille seg bak den valgte salgsprosessen og valg av partner. Disse medlemmer merker seg også at statsråd Eriksen trosset sine egne rådgivere og de ansatte i BaneTele ved valg av Bredbåndssalliansen, og at budet fra Bredbåndssalliansen opprinnelig var 200 mill. kroner lavere enn det beste budet. I sluttforhandlingene oppjusterte Bredbåndssalliansen sitt bud med 200 mill. kroner uten at de to andre tilbyderne fikk muligheten til å oppjustere sine bud.

Disse medlemmer viser til at Telenor har en dominerende posisjon i infrastrukturmarkedet. Situasjonen med svak konkurranse i det norske telemarkedet gir etter disse medlemmers oppfatning seg utslag i et tilbud med lav overføringskapasitet til høye priser sammenliknet med våre naboland. For Telenors konkurrenter i tjenestemarkedet er det avgjørende at Telenor får konkurranse i infrastrukturmarkedet. Disse medlemmer kan derfor ikke støtte Regjeringens forslag om emisjon for BaneTele AS til Bredbåndssalliansen AS, og fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en børsnotering og delprivatisering av BaneTele."

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er opptatt av at det skal legges til rette for konkurranse om bredbåndstjenestene i det norske markedet. Telenor er i dag en betydelig aktør som i praksis ikke har reell konkurranse i å tilby landsdekkende bredbåndstjenester. BaneTele er ifølge Nærings- og handelsdepartementet den eneste aktøren i tillegg til Telenor som tilbyr landsdekkende transport av tung data og teletrafikk.

For å styrke BaneTele og å skape bedre konkurranse i bredbåndssektoren viser disse medlemmer til kapitaltilførselen på 120 mill. kroner som ble vedtatt i forbindelse med St.prp. nr. 35 (2004-2005) og til nedsalgsfullmakten som ble fremmet av regjeringen Bondevik II i St.prp. nr. 1 (2005-2006). Disse medlemmer mener at et finansielt styrket BaneTele vil vært en egnet partner for virksomheter som vil utfordre Telenors enevelde på landsdekkende bredbånd.

Disse medlemmer mener at salgsprosessen ble gjennomført på en lite profesjonell måte fra Regjeringens sin side. Det kan synes som om Regjeringen har vektlagt eierkonstellasjonene bak Bredbåndssalliansen foran forbrukerhensyn og industrielle hensyn i sin avgjørelse. I brev til næringskomiteen datert 9. oktober 2006 understreker departementet prioriteringen av Bredbåndssalliansen som foretrukket partner begrunnet i muligheten for et fortsatt statlig eierskap på mer enn 50 prosent. Ved å overkjøre sine rådgivere og se bort fra det sittende styrets anbefalinger har Regjeringen valgt en løsning som trolig ikke er den industrielt beste for selskapets fremtid, ei heller for forbrukerne. Disse medlemmer finner det oppsiktsvekkende at Regjeringens håndtering av salgsprosessen medførte at hele styret gikk av i protest og at Regjeringen valgte å gi eksklusivitet til en budgiver med et tilbud som lå 200 mill. kroner under høyeste bud. Disse medlemmer merker seg også at den valgte løsning ikke hadde støtte fra de ansatte i BaneTele.

Disse medlemmer mener at Regjeringen må gå nye runder for å avklare hva som er den beste løsningen for selskapet og for brukerne av bredbåndsløsninger. Den valgte løsningen vil ikke bringe med seg betydelig økt trafikk i nettet som valg av andre partnere ville gjort og Regjeringen ser ut til å ha lagt større vekt på et ideologisk ønske om statlig eierskap enn kvaliteten på løsningen for BaneTele og bredbåndsmarkedet.

Disse medlemmer mener at Regjeringen i denne saken verken har gjort forsøk på å godtgjøre hvilke fordeler samfunnet vil få av fullt offentlig eierskap av BaneTele, ei heller om slike eventuelle samfunnsmessige fordeler kan realiseres på andre måter enn å begunstige én kjøper framfor de andre i selve salgsprosessen.

Disse medlemmer vil gå mot Regjeringens forslag til foreliggende avtale.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til en god industriell løsning for nedsalg i og partnerskap for BaneTele uten at statlig eierskap vektlegges som kriterium ved valg av løsning."

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en børsnotering og delprivatisering av BaneTele.

Forslag fra Høyre og Venstre:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til en god industriell løsning for nedsalg i og partnerskap for BaneTele uten at statlig eierskap vektlegges som kriterium ved valg av løsning.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget samtykker i inngåelse av integrasjonsavtalen og aksjeeieravtalen med Bredbandsalliansen AS om deleierskap i BaneTele AS slik som omtalt i St.prp. nr. 74 (2005-2006).

II

Stortinget samtykker i at statens eierandel i BaneTele AS reduseres til 50 pst. og at Nærings- og handelsdepartementet på generalforsamling i BaneTele AS stemmer for beslutning om aksjekapitalforhøyelse som forutsatt i avtalene omtalt i Innst. S. nr. 6 (2006-2007) vedtak I. Kapitalforhøyelsen skjer ved nytegning av 232 000 nye aksjer i BaneTele AS, med rett til å tegne for Bredbandsalliansen AS. For aksjene skal betales 625 mill. kroner i kontanter, som blant annet vil bli benyttet til innfrielse av statens lån i sin helhet.

Oslo, i næringskomiteen, den 11. oktober 2006

Lars Peder Brekk
leder og ordfører

Vedlegg 1

Brev fra nærings- og handelsdepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 19. juni 2006

St.prp. nr. 74 (2005-2006) Statens eierskap i BaneTele AS

Jeg viser til brev av 16. juni fra næringskomiteen med forespørsel om å få tilsendt en oversikt over alle formelle og uformelle bud som er kommet på BaneTele til dags dato.

Nærings- og handelsdepartementet har hatt en rekke henvendelser vedrørende industrielle løsninger for BaneTele AS de senere årene uten at det har hatt karakter av konkrete bud. Høsten 2005 gjennomførte styret i BaneTele i forståelse med departementet en systematisk henvendelse til interessenter, og mottok i alt 12 indikative bud på overtagelse av hele eller deler av statens eierskap i BaneTele. Budene verdsatte egenkapitalen i BaneTele til mellom 0 og 767 mill kroner, for overtagelse av 35 – 100 pst. av statens aksjer.

Departementet startet våren 2006 en ny prosess, der målet var å finne en industriell samarbeidspartner til BaneTele. Målet var nå ikke å selge hele eller deler av BaneTele, men å skaffe BaneTele en partner som kunne styrke selskapets utvikling videre. Det var ikke lagt opp til isolerte pristilbud, men til samtaler om løsninger som omfattet samordning av aktiviteter, tilførsel av kapital, eierandeler og styringsstruktur. Departementet gjennomførte en åpen prosess, og mottok skisse til løs-

ning fra tre interessenter, som alle både av departementet og BaneTele ble ansett som aktuelle løsningsmuligheter. Skissene inneholdt forslag til industriell løsning, herunder eierstruktur, styringsstruktur og forslag til bytteforhold, størrelse på tingsinnskudd og emisjon. De var svært ulike i struktur og innhold.

Departementet gjennomførte samtaler i fem runder med alle de tre interessentene, og utviklet gjennom dette tilbudenes innhold. Alle ble gitt lik informasjon om BaneTele og fikk tilgang til en del ikke offentlig informasjon.

Departementet ga i siste runde, rundt 10 mai, informasjon om at dette ville være interessentenes siste mulighet til å forbedre sitt tilbud før departementet skulle ta avgjørende valg om hvilken kandidat det skulle føres sluttforhandlinger med.

I valg mellom de forslagene som lå på bordet har NHD lagt vekt på å sikre et godt langsiktig økonomisk fundament for BaneTele, på industriell rolle for BaneTele etter en transaksjon, statlig eierandel og prising av BaneTeles egenkapital.

Dette resulterte i valg av Bredbåndsalliansen som prioritert kandidat til sluttforhandlinger og til det forslaget om industrielt samarbeid som går fram av St.prp. nr. 74 2005-2006 Statens eierskap i BaneTele AS.

Vedlegg 2**Brev fra Nærings- og handelsdepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 9. oktober 2006****Spørsmål fra Stortingets næringskomite om St prp nr 74 (2005 - 2006) - Statens eierskap i BaneTele AS**

Jeg viser til henvendelse fra Stortingets næringskomite av 9. oktober 2006 vedrørende ovennevnte.

Spørsmål nr. 1

Hvordan vil salget av BaneTele påvirke konkurranse-situasjonen i det norske telemarkedet.

Svar

Jeg vil understreke at avtalen med Bredbåndssalliansen er en industriell løsning hvor Bredbåndssalliansen tilfører Bane Tele 625 millioner kroner gjennom en emisjon hvor det utstedes nye aksjer og statens eierandel utvannes. Staten selger ingen aksjer.

BaneTele er det eneste landsdekkende alternativet til Telenor når det gjelder transport av tung data og teletrafikk. BaneTeles likviditet og egenkapital er, slik jeg har vurdert det, ikke tilstrekkelig til å kunne gjennomføre nødvendige investeringer i et bredbåndsmarked i sterk utvikling. Et partnerskap med tilførsel av både kapital og industriell kompetanse er nødvendig for å utvikle BaneTele videre til et konkurransedyktig bredbåndsselskap.

Løsningen med Bredbåndssalliansen representerer et verdifullt samspill mellom ulike nettverkseiere, med et langsiktig kommersielt perspektiv. Den vil knytte BaneTeles nettverk på hovedstrekninger sammen med det regionale og lokale nettverket som eierne av Bredbåndssalliansen er i ferd med å bygge. Den samordnede løsningen representerer et bredere alternativ til Telenor. Den vil gi BaneTele muligheter til å tilby leverandører av bredbåndstjenester gode netjtjenester i et landsdekkende samordnet nett, og vil således styrke konkurransen i det norske telemarkedet.

Spørsmål nr. 2

Er salg av BaneTele til Bredbåndssalliansen det alternativ som best vil styrke konkurransen i det norske telemarkedet?

Svar

Partnerskapet som foreslås gir mulighet for å videreutvikle BaneTele til et frittstående og konkurransedyktig bredbåndsselskap med regional distribusjonskraft. Forslaget vil styrke BaneTeles grunnlag for å kunne spille en aktiv rolle i utviklingen innen bredbåndsmarkedet, som en innholdsuaavhengig leverandør på kommersielt grunnlag.

Den fremforhandlede avtalen vil gi BaneTele en finansiell plattform for videre utvikling som selskapet til nå ikke har hatt. Løsningen gir samordning av BaneTeles betydelige stamnett med lokale distribusjons- og aksessnett i viktige deler av landet. BaneTele kan fortsatt tilby åpne løsninger og videreutvikle samarbeidet

med store norske tjenesteleverandører som i dag er blant selskapets viktigste kunder. Løsningen innebærer at BaneTele vil kunne tilby landsdekkende infrastruktur-tjenester til alle på en åpen basis.

De aktuelle alternativene ville enten gi BaneTele en mindre selvstendig rolle eller et snevrere geografisk utgangspunkt.

Spørsmål nr. 3

Hvilke momenter ligger i helhetsvurderingen som gjorde at Bredbåndssalliansen ble ansett å være det mest interessante samarbeidsalternativet?

Svar

Sentrale punkter i helhetsvurderingen var interessentenes verdsetting av BaneTele, statens langsiktige muligheter for en kontrollerende eierandel og de langsiktige industrielle mulighetene. Det er statens strategiske og kommersielle interesser som har styrt prosessen med å finne en god industriell løsning. Regjeringen vurderte at løsningen med Bredbåndssalliansen klart best møtte statens ønsker om en kontrollerende eierandel og ga de beste bestemmelsene i en aksjonæravtale. Gjennom en samordning med lokal- og regionalnettet som er under utbygging i regi av eierne i Bredbåndssalliansen, ser Regjeringen et betydelig potensial for å realisere målene om en landsdekkende og innholdsuaavhengig leverandør av bredbåndstjenester i åpne løsninger. Regjeringen har også lagt vekt på at den fremforhandlede avtalen vil tilføre BaneTele betydelig finansiell kapasitet. Det var således både eiermessige, industrielle og finansielle momenter som lå bak regjeringens prioritering av Bredbåndssalliansens tilbud i sluttforhandlingene.

Løsningen som ble fremforhandlet med Bredbåndssalliansen, ivaretar statens verdier og kontrollmuligheter på en god måte samtidig som det gir et godt industrielt grunnlag for å videreutvikle BaneTele. Løsningen innebærer samordning av infrastruktur og samarbeid med selskaper som har mange kunder i dag. BaneTele får en betydelig bedret situasjon gjennom tilførsel av kapital, og statens ansvarlige lån innfris. Staten vil ha sanksjonsmuligheter, gjennom retten til å kjøpe seg opp til 67 pst. dersom omforente industrielle mål ikke realiseres.

Spørsmål nr. 4

Hvordan vil det nye eierskapet i BaneTele påvirke de målsettinger staten har for selskapet?

Svar

Regjeringen har vurdert det som viktig for en videreutvikling av selskapet at det kommer inn en aktør med industriell kompetanse på eiersiden i BaneTele. Samtidig innebærer den løsningen som er fremforhandlet med Bredbåndssalliansen at staten vil fortsette som

betydelig eier og opprettholde sitt engasjement gjennom en mindre eierandel i en ny og større virksomhet. Statens behov for kontroll med viktige beslutninger i et sammenslått selskap sikres gjennom en aksjonæravtale i tillegg til det som følger direkte av eierandelen.

Spørsmål nr. 5

Var det profesjonelle kriterier som lå til grunn for at man valgte å gå til sluttforhandlinger med bare en interessent?

Svar

Regjeringen valgte å sluttforhandle med Bredbåndsansiansen fordi det var den eneste aktøren som kunne møte kravet om minst 50 prosent statlig eierskap, likeverdig styrerepresentasjon og fordi det ble vurdert som det mest interessante i forhold til statens langsiktige målsettinger for en industriell løsning. Dette alternativet tilførte BaneTele betydelige finansielle ressurser og gir ut fra regjeringens vurdering et godt utgangspunkt for utviklingen av en samordnet infrastruktur for bredbånd i Norge.

Før sluttforhandlingene hadde alle interessentene hatt rimelig anledning til å fremsette sitt beste bud gjennom flere runder. Dette gjaldt både for verdien av BaneTele, finansiell og industrielle forhold ved løsningen, statens eierandel og innholdet i en aksjonæravtale. Verdisettingen av statens egenkapital i de ulike løsningsforslagene ble vurdert å være av samme størrelsesorden før det ble innledet sluttforhandlinger.

Spørsmål nr. 6

I proposisjonen står det: "BaneTele har ikke hatt en tilfredsstillende økonomisk utvikling de siste årene." Hva er årsaken til denne utviklingen?

Svar

BaneTele sitter på en god teknisk kompetanse, men mangler den nødvendige markedsmessige posisjonen og tilknytningen til aksessnettet for å utvide kundebasen. BaneTele har ikke hatt stor nok økonomisk inntjening til å finansiere investere tilstrekkelig i tilgang til aksessnettet, og selskapet har derved ikke kunne tilby helhetlige løsninger. Selskapet har hatt lav egenkapitalandel og således vært belastet med høye lånekostnader som ytterligere har svekket finansieringsevnen. Gjennom alliansen med Bredbåndsansiansen får BaneTele tilgang til utvidet nett, kundetilgang, kompetanse og industrielle eiere.

Spørsmål nr. 7

I proposisjonen står det: "Det medfører betydelig kostnader å drive det omfattende nettet som BaneTele disponerer. Det er behov for ytterligere investeringer, både for å utvide nettet og for å sikre nødvendig kvalitet." Hvor store investeringer er det behov for de kommende år?

Svar

BaneTele hadde i 2005 bruttoinvesteringer på 120 mill kr. En god del av dette er kundedrevne investeringer knyttet til inngåtte avtaler. For å oppgradere kvaliteten og kapasiteten i nettet er det særlig behov for å bedre BaneTeles tilknytning til sluttbrukernettet. Styret anslo høsten 2004 kostnadene ved å bygge 150 hovedkoplingspunkter til 60 millioner kroner. For å bli en landsdekkende ende-til-ende leverandør mente styret at det burde bygges 400 slike hovedkoplingspunkter jfr St.prp. nr. 35 2004-2005. Den kapitaltilførselen på 120 millioner kroner som Stortinget vedtok våren 2005 ga ikke rom for å gjennomføre disse investeringene.

Den foreslåtte industrielle løsningen med Bredbåndsansiansen vil få betydning for BaneTeles investeringsbehov. Dette vil avhenge av en konkret gjennomgang av BaneTeles nett og det nettet som eierne av Bredbåndsansiansen har, og som først kan bli gjennomført etter at en avtale er underskrevet. Jeg vil peke på at en avtale med Bredbåndsansiansen vil tilføre BaneTele 625 millioner kroner i ny kapital. Selv om en del av dette vil bli brukt til å redusere og nedbetale gjeld, vil selskapet vesentlig få utvidet sin investeringskapasitet ved den løsningen som er fremforhandlet med Bredbåndsansiansen.

Spørsmål nr. 8

Hva er målene for inntekstvekst de neste årene?

Svar

Det er satt et milepælsmål om at omsetningen samlet for årene 2007 og 2008 skal være minst 1,4 milliarder kroner. Det innebærer en gjennomsnittlig økning på 17 – 18 prosent fra inntektsnivået selskapet har hatt i perioden 2004-2006, hvor inntektene til BaneTele har stagnert til tross for en betydelig trafikkvekst.

Spørsmål nr. 9

Hvor stor vekst i trafikkvolum forventer man?

Svar

Som for markedet ellers ventes det en betydelig trafikkvekst i BaneTeles nett de kommende årene. Sterk konkurranse og prisfall gjør likevel at inntekstveksten blir klart mindre enn trafikkveksten.

Avtalen med Bredbåndsansiansen innebærer at det de første årene må investeres betydelige midler i samordning med kraftselskapenes nett. Det vil således ta tid før det industrielle samarbeidet ventes å gi sterk effekt på trafikkvolumene. Løsningen gir imidlertid BaneTele finansiell kapasitet til å gjennomføre nødvendige investeringer.

Spørsmål nr. 10

Styret i BaneTele skriver i sitt brev til NHD 26. mai at avtalen med Bredbåndsansiansen ikke er en god industriell løsning fordi dette blant annet ikke vil føre til økt volum i BaneTeles nett. Styret påpeker at andre alternativer vil gi et helt annet trafikkvolum umiddelbart. I Fairness Opinion fra Danske Securities vises det til at

Bredbåndsansliansen bare kjøper kapasitet tilsvarende det BaneTele kan levere for 45 mill, og at 13 mill av dette allerede blir kjøpt av Bredbåndsansliansen. I Dagens Næringsliv 7. juni 2006 påstås det at en annen budgiver ville kunne bidratt med volum på flere hundre millioner kroner i BaneTeles nett. Hva er Regjeringens vurdering av dette punktet i kritikken fra styret når det gjelder valg av best mulig industriell løsning?

Svar

Regjeringen har vært opptatt av at BaneTele skulle videreutvikles som en selvstendig leverandør av bredbåndstjenester som la til rette for åpne løsninger rettet mot alle som har behov for bredbåndskapasitet. Andre løsninger ville kunne gitt BaneTele større trafikkvolum og inntekter på kort sikt, men ville innebære mindre selvstendighet og snevrere utviklingsmuligheter for selskapet. Den statlige eierinnflytelsen ville vært klart mindre ved en slik løsning. Regjeringen var således uenig med styret i hva som var best mulig industriell løsning på lengre sikt. Den foreslåtte løsningen setter høye ambisjoner for utviklingsretning for selskapet. Den gir en betydelig finansiell styrking av selskapet. Industrielt gir dette muligheter for å gjennomføre strategiske satsinger som vil utvikle selskapet. En løsning med Bredbåndsansliansen innebærer at BaneTele inngår et forpliktende samarbeid og samordning av aktiviteten mot bredbåndsvirksomheten i viktige deler av kraftsektoren. Handelsbanken påpeker i sin endelige vurdering at : "Løsningen tilfredsstiller statens rammer for prosessen. BaneTele får nå en meget sterk plattform til å vokse videre både som uavhengig kapasitetsleverandør og som leverandør av tjenester knyttet til internett og datakommunikasjon for bedriftsmarkedet. Løsningen innebærer dermed en god langsiktig industriell satsing."

Spørsmål nr. 11

Regjeringen legger vekt på at det fusjonerte selskapet bør ha en høy statlig eierandel. Hva er statens bidrag til utviklingen av selskapet gjennom eierskap, og hva er begrunnelsen for et vesentlig statlig eierskap i BaneTele?

Svar

BaneTele representerer en viktig infrastruktur for telekommunikasjon og bredbåndsoverføringer. Regjeringen ser det som viktig at slik infrastruktur kan utnyttes til å skape åpne og innholdsavhengige løsninger. Staten er gjennom avtalen sikret en langsiktig eierandel på 50 pst eller mer i BaneTele. Gjennom denne eierandelen og særskilte bestemmelser i en aksjonæravtale kan staten påvirke de strategiske valgene til selskapet slik at de er forenlig med samfunnsmessige mål. Ved å opprettholde en høy eierandel vil staten også ta del i den fremtidige inntjeningen i selskapet. Jeg mener dette er viktig. Den fremforhandlede avtalen gir imidlertid også staten mulighet til å gå ut av avtalen og sikrer staten en minstepris for dette.

Spørsmål nr. 12

Staten fulgte ikke anbefalingen fra Handelsbanken og Danske om at det burde forhandles nærmere med en annen kandidat enn Bredbåndsansliansen. Hvorfor ønsket ikke Regjeringen å undersøke denne muligheten nærmere?

Svar

Rådgiverne har ikke hatt et unisont syn på dette. Staten la større vekt en enkelte av rådgiverne på at BaneTele kunne videreføres som et selvstendig alternativ, og at staten kunne sikre seg kontrollerende eierinnflytelse med likeverdig styrerepresentasjon gjennom bestemmelser i aksjonæravtalen. Statens juridiske rådgiver advokatfirmaet Bahr rådet departementet til å prioritere Bredbåndsansliansen i sluttforhandlingen.

